

Sektie Everts - voor wie wat met kevers heeft

Sjoerd Tiemersma

TREFWOORDEN

Coleoptera, excursies, verzamelen, vereniging

Entomologische Berichten 69(4): 150-153

In een persoonlijke impressie beschrijft een van de leden van de Sektie Everts van de Nederlandse Entomologische Vereniging de activiteiten van de sectie en de betekenis die het lidmaatschap kan hebben vooral voor beginnende keverliefhebbers.

'Ach, je hebt voor elke enge ziekte of rare afwijking in ons land wel een lotgenotengroep,' zei mijn reisgenoot toen ik hem vroeg waarom hij lid was van de Sektie Everts. 'Erover praten helpt.' We zijn samen in de trein op weg naar een verre zuidelijke bestemming, want tegenwoordig vindt de jaarlijkse herfstbijeenkomst van de sectie plaats in het Brabants Natuurmuseum in Tilburg. O ja, ik heb het over de keverafdeling van de Nederlandse Entomologische Vereniging: de Sektie Everts. Sinds de oprichting wordt dat met een k geschreven. Vraag me niet waarom. 't Zal toch niet zijn omdat 'kevers' met een k begint?

Als de trein zijn passagiers op station Tilburg heeft uitgelaten, begint het al. Er zaten in dezelfde trein al veel meer medepelgrims dan je gedacht had. De ontmoeting is ontspannen, hartelijk, vriendschappelijk. De meesten zijn oude bekenden en

kennen elkaar zo goed dat ze wat onhandig staan te schutten of ze nou een hand zullen geven of gewoon alleen maar 'hoi' zullen roepen. We komen elkaar immers overal in entomologenland tegen, natuurlijk bij de bijeenkomsten en de excursies van de sectie, maar ook bij de landelijke activiteiten van de NEV. Ook daar wemelt het meestal van de Everts-mensen. Gezellig volk, zou je zo denken. In ieder geval zijn ze actief.

Tegelijk zijn die coleopterologen aartsindividualisten. Het liefst gaan ze er in hun eentje op uit in de natuur, of hooguit met iemand van wie je niet te veel last hebt. Eenzaam zitten ze uren in hun hobbyhoek achter het binoculair. Komt het van de rust, het geduld dat je moet opbrengen, of van de mottenballen, dat er nogal wat senioren onder de keveraars zijn?

In Tilburg valt je meteen nog een symptoom op: nauwelijks zijn die Everts-lieden het museum binnen of ze rukken hun tas al open. Dat kan niet wachten tot ze iedereen begroet hebben. Eerst moeten ze hun doosjes kwijt. Doosjes met kevers die ze voor een ander gedetermineerd hebben of die ze door een specialist willen laten bekijken. Het lijkt wel of die dingen in de handen branden. Anderen verdringen zich om maar een glimp te zien van de inhoud: 'Ha, kevers!'

Tweëndertig deelnemers zijn er vandaag. We hebben er wel meer gehad, maar het is lang niet slecht. Reken maar mee: als de NEV naar verhouding dezelfde opkomst zou hebben bij z'n landelijke vergaderingen, dan moesten daar meer dan 200 mensen komen. Er zitten vandaag zelfs twee meisjes tussen: fleurige noot temidden van al die kerels! En ook de jonge snuit van Tim valt direct op tussen al die van wijsheid en levenservaring blakende koppen.

De voorzitter opent als gebruikelijk ver over tijd de bijeenkomst. Hij is al 21 jaar voorzitter, want er is niemand die zin heeft om de aanwijzingen van het ooit opgestelde reglement aan de orde te stellen, laat staan op te volgen. 't Gaat toch prima zo. Ga nog maar een poosje door, Jan!

Er zijn sprekers. Ze doen hun verhaal met en zonder Power-Point. Er zijn verspreidingskaartjes, stippenpatronen, statistieken en naamlijstjes. De ene spreker presenteert ietwat verlegen zijn nieuwe boek en lijkt het maar gek te vinden dat wij er enthousiast over zijn, een ander begint een verhaal en lijkt ondertussen te vergeten waar hij ook al weer wilde uitkomen.

Vanaf de voorste rij komt een stroom van wetenschappelijk verantwoorde, vast en zeker opbouwende bedoelde kritische opmerkingen bij het relaas. Theoretische en praktische kennis wordt breed tentoongespreid. Op de rijen daarachter maakt men intussen grappen en wordt er gelachen. De kwajongens! Maar ze zijn ook zo weer bloedserieus als het over kevertjes gaat.

Kader 1

De Sektie Everts van de NEV

De sectie werd opgericht op 13 februari 1988 en richt zich op de studie van de (Nederlandse) kevers.

Zij is vernoemd naar de grondlegger van de vaderlandse coleopterologie, jonkheer Edouard Everts (1849-1932).

Bij de eerste workshop werd een ledenlijst uitgereikt met daarop 67 namen. De meeste daarvan komen nog steeds voor in de huidige ledenlijst met 108 namen.

Activiteiten

een voorjaars- en een najaarsbijeenkomst;
een dagexcursie in mei en in juni;
een weekendexcursie eind augustus.

Info

blaadje: Sektie Everts Info drie keer per jaar;
website: www.nev.nl/everts.

Contact

Barend van Maanen, maanen.engels@hetnet.nl

Lidmaatschap

€ 7,50 per jaar

1. Sprietje voor sprietje. Foto: Jeroen Fokker
1. Coleopterologists' hide-and-see.

2. Achter schors. Foto: Frank van Nunen
2. Under bark.

3. Vieze beestjes. Foto: Theodoor Heijerman
3. Creepycrawlies.

4. Zeven. Foto: Oscar Vorst
4. Sieving.

5. Een slepende kwestie. Foto: Oscar Vorst
5. Dragging.

6. Wie klopt daar? Foto: Frank van Nunen
6. Knock-knock.

7. Determineren. Foto: Frank van Nunen
7. Identification.

8. In het veld. Foto: Theodoor Heijerman
8. Field work.

's Middags is er een minicursus, een nieuw en zeer gewaardeerd initiatief. Ruim twintig mensen zitten achter stereomicroscopen, twee aan twee elkaar uit de determinatietabel voorlezend. Om beurten kijken ze of er ook wat van de kenmerken te zien valt. Elke volgende stap wordt bediscussieerd.

Hobbyisme en serieuze wetenschappelijke arbeid kom je beide tegen in de Sektie Everts. Vooral faunistiek is populair: het land afstruinen om kevers te verzamelen op plekken waar nog niemand ze gevonden had, om vervolgens nieuwe stippen op de kaart van Nederland te kunnen zetten. Anderen reizen de halve wereld af en komen thuis met mooie (maar omgerekend wel erg dure) kevertjes, en met prachtige (en soms ook erg sterke) verhalen. Een enkeling doet wat dieper aan taxonomie: het moeizame werk van een revisie van een genus of het uitwerken van een nieuwe determinatietabel. Monnikenwerk.

Soms wordt er onder de sectieleden geronseld voor een groter gezamenlijk project, zoals het VIM (vis en mest)-project. Dat was een onderzoek naar het voorkomen van mest- en aaskevers in bosranden en op open plekken en de verschillen daarin. Bij het onderzoek in de Duurse Waarden bij Olst werd door een aantal sectieleden een seizoen lang de keverfauna gevolgd; gemonitord, zoals dat heet in biologentaal. Recent werd gewerkt aan de voorbereiding van een nieuwe kevercatalogus voor Nederland. Dat was wel niet direct een actie van de sectie, maar velen uit de sectie waren er bij betrokken. Ze bewerkten een groep, struinden musea en collecties af, en voerden gegevens in in de Orde-database. Vele handen maken licht werk, maar een zware last rust op de eindredacteur, want die moet zelf ook nog eens alle gaten vullen.

Drie maal per jaar kun je met de Sektie Everts buiten spelen: tweemaal tijdens een dagexcursie en eenmaal tijdens een weekend. De sectie verzorgt dan de vergunning om te mogen verzamelen in terreinen waar dat gewoonlijk niet is toegestaan. Dan reizen keveraars uit alle hoeken van het land af naar weer een nieuwe uithoek. Rugzak vol met vangdingen, laarzen aan, netten en klopparaplu paraat en een zak vol met potjes. De kleine harde kern is er altijd, weer of geen weer. De meesten daarvan zijn waterkeveraars (die merken toch niet dat het regent). Maar ook in poep of achter schors kun je zonder zon wel kevers vinden.

Tijdens een dagexcursie waaiert de groep al gauw uit in het terrein. Sommigen zie je die dag helemaal niet meer terug. Tijdens het weekend zijn de contacten intensiever. Je trekt dan

na een stevige dag buiten 's avonds met elkaar op, eet samen en vult de tijd met luisteren naar verhalen en kijken naar wat er zoal die dag gevangen is. Te eniger tijd komt ieder ooit wel in z'n slaapzak terecht, op een stapelbed te midden van de anderen, of in een eigen tentje buiten, als je liever last hebt van een krolse kat midden in de nacht dan van het gesnurk van de anderen.

Overdag is er de run op de 'mooie' vindplaatsen, zonder dat het een wedstrijd wordt. Soms is er nauwverholven jaloersigheid te bespeuren als een ander dat ene bijzondere beest heeft gevangen. 't Is hem wel gegund hoor, maar En daarna zie je, vaste prik, op de aangegeven plek nog een stel deelnemers rondstruinen in de hoop dat ze ook zo'n mooie vangst kunnen doen.

Voor minder ervaren keveraars is het een goede gelegenheid om te zien hoe anderen te werk gaan. Je kunt er ontdekken dat er –tig manieren zijn om naar kevers te zoeken en dat elke methode zijn eigen beestjes oplevert. Je kunt er al die verschillende werktuigen zien die de ware coleopteroloog bij elkaar verzameld en geknutseld heeft om maar aan zijn beestjes te komen: zuigpotjes, zeeftoestanden, klopschermen, moeders paraplu, een foto-ontwikkelaar. En wat vind je van die man met zijn motorzuiger, die veld en berm afstruint voor de kleinste snuitkevertjes? Je kunt je vergapen aan de koelbloedigheid waarmee sommigen de meest smerige substraten afzoeken. Je kunt je verbazen over die man die ijverig in schapenmestsoep zit te roeren in een kookpan uit het kampeercentrum om er mestkevers uit te vissen. Je kunt helemaal overdonderd worden door de riedels wetenschappelijke namen die de verhalen doorspekken, terwijl jij hooguit het vage vermoeden hebt dat het wel over een kevertje zal gaan, maar jij hebt geen idee welk of hoe. Niks van aantrekken hoor. Over een poosje ken je de truc ook.

Als je wat met kevertjes hebt, is het de moeite waard lid van Everts te zijn. Ik ben het nu 21 jaar, vanaf de oprichtingsvergadering. Het heeft me geweldig geholpen, of liever: ze hebben me geweldig geholpen. Het heeft een poos geduurd voor ik m'n weg in de kevertjeswereld en in de groep een beetje gevonden had. 't Zijn prachtige beestjes, maar het zijn er wel heel erg veel. En het zijn best aardige kerels allemaal, maar apart ... ach, dat zijn die coleopterologen ook wel een beetje. Erover praten helpt.

Als je besluit om mee te doen: niet verlegen zijn. Je opdringen is wat anders, maar je moet wel volhouden, gericht vragen, persoonlijk benaderen, leerbereid zijn, en je niet laten imponeren door sterke verhalen of moeilijke namen. Probeer

die ervaren lui goed gedetermineerde beesten af te troggelen of je eigen determinaties te laten controleren, om, zo gauw je kunt, een redelijke referentieverzameling te krijgen. Vraag ze of je eens over hun schouder mag meekijken hoe ze het doen: vangen, prepareren enzo. Dan zul je merken dat die Everts-lui best geschikt zijn. Ze willen je best helpen. En je krijgt jouw doosje met beesten altijd terug, ook al moet je wel eens (heel erg) lang wachten. Maar dan hangen er wel de etiketjes aan waar het jou om begonnen was.

Ik ben me bewust, dat dit verhaal met wat aanpassingen ook wel te houden zou zijn over de meeste andere secties van de NEV. In die zin is de Sektie Everts nou ook weer niet zo bijzonder. Maar het is toch wel een opvallende club in het geheel van de vereniging.

In ieder geval, als je wat met kevers hebt, moet je bij Everts zijn!

Dankwoord

Met dank aan Frank van Nunen die me strikte voor dit artikel en als eerste lezer belangrijke suggesties deed, aan Anton Threels zonder wie dit artikel niet zo begonnen zou zijn, en aan Barend van Maanen die mijn historische kennis opfriste. Dank ook aan Barend van Maanen, Frank van Nunen, Oscar Vorst en Theodoor Heijerman die me zo'n hoop foto's stuurden dat het moeilijk was te kiezen. Ik heb ze maar geselecteerd op de activiteiten waaraan je een keveraar te velde meteen kunt onderscheiden van andere insectenmensen.

Summary

'The Everts Section' – the coleopterology special interest group of The Netherlands Entomological Society

One of the members of the Everts Section of the NEV paints in a personal impression a picture of the main activities of the section, including the benefits of a membership to starting coleopterologists. The section was founded in 1988 and is named after Edouard Everts (1849-1932) who laid the foundations of Dutch coleopterology by publishing his 'Coleoptera Neerlandica' in 1922. A considerable number of members share their interest in coleoptera in two annual meetings and three field trips, of which one is a weekend trip. The section's newsletter 'Sektie Everts Info', published three times a year, informs the 100-odd members about the activities of the section and the results of field work, and includes some short articles on coleopterology. The website of the section is at www.nev.nl/everts.

Sj. Tiemersma
Vlasakker 2
8091 MP Wezep
sjt41@planet.nl